Poczta opłacona ryczałtem.

# BIULETYN KOWIEŃSKI
## WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 16 stycznia 1930 roku. 216.

## Treść numeru:

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.



III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNETRZNEJ
I SPRAWY SPOŁECZNE.



-----oooooOO§OOooooo-----

-§-

## I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

### "Lietuvos Aidas" o nowym rządzie polskim.

"Lietuvos Aidas" Nr.10 z dn.14.I.1930 r. Art.p.t."Nowy rząd polski". Streszczenie:

W ubiegły piątek nowy premjer polski odczytał deklarację swego gabinetu. Deklaracja ta nie zawierała nic szczególnego, w każdym jednak razie Bartel podkreślił, że jest zaufanym Piłsudskiego.

Sejm spotkał nowy rząd bez entuzjazmu, lecz i bez wielkiej krytyki. Piłsudczycy nie czują sympatji do Bartla, uważają go za dezertera, gdyż wycofał się on z bloku B.B. Opozycja również nie uważa Bartla za swego człowieka, nie odważa się jednak wyrazić mu swą nieprzychylność. Obawiają się tego i Piłsudczycy chociażby z tej przyczyny, że w jego gabinecie jest Piłsudski.

Opozycja ani prawicowa ani lewicowa nie mogła zaakceptować Bartla. W każdym razie jej stosunki z nim cechuje przychylna neutralność. Wycofując się z bloku Piłsudczyków, Bartel uzyskał w kołach opozycyjnych dobrą opinję, ~~ale~~ opozycja jednak wie, że nigdy on nie był i nie będzie jej zwolennikiem.

Ciekawe, że Bartel uznał za potrzebne zasłonić się autorytetem Piłsudskiego i publicznie oświadczyć, że jest jego zaufanym. Bartel sam najlepiej widzi całą bezsilność Piłsudskiego i wycofując się z obozu Piłsudczyków dowiódł, że nie ufa więcej "piłsudskizmowi". Z drugiej jednak strony - jeszcze mniej ufa sejmowi.

Bartel jest jednym z przebieglejszych polityków polskich. Pracując od początku z Piłsudskim, rozczarował się on jego polityką, albo raczej - brakiem programu politycznego. Widzi on jednak, iż Piłsudski jest symbolem jedności, podczas gdy sejmu obawia się jako zalążka anarchji. Większość przewidujących Polaków również dzisiaj mówi: Piłsudski zawiódł, lecz sejm jest jeszcze gorszy. Piłsudski, jeżeli się trzyma, to wojska i zasady, lecz trzeba wybierać mniejsze zło. Coprawda osoba samego Piłsudskiego jest ważną nie ze względu na jego czyny lub działalność, gdyż Piłsudski jest dzisiaj starym, chorym człowiekiem, który nie wie, co i jak robić, lecz dokoła jego osoby stworzyła się legenda. Otoczyła go aureola wskrzesiciela Polski. Masy wszędzie szukają przywódców i wymagają autorytetu. Na tej więc psychologji mas Piłsudski przeważnie się trzyma. Bartel to rozumie i dlatego też uważa za konieczne trzymać się Piłsudskiego, tembardziej, że w sejmie Bartel zupełnie nie ma na kim się oprzeć. Piłsudczycy uważają go za dezertera, szczególnie nie lubią go pułkownicy. Co zaś do opozycji, to współpraca z nią jest niemożliwa szczególnie ze względu na to, że łączy ją nienawiść piłsudskizmu i walka z nim. O jakimś programie opozycyjnym nie może być mowy wobec tak przeciwnych elementów, jak socjaliści i chrześćjańscy demokraci. Dla nikogo nie jest tajemnicą, że gdyby Piłsudski i piłsudczycy w jakiś cudowny sposób znikli, opozycja zaczęłaby najstraszniejszą walkę o jego spuściznę.

Czegóż można spodziewać się od nowego rządu? Bartel nie jest nowym człowiekiem. Koło dwóch lat stał na czele rządu i przez ten czas nic nie zdziałał. Trudno i teraz czegoś się od niego spodziewać. Jedynie można oczekiwać mniej niespodzianek i "faktów dokonanych" niż za rządów Piłsudskiego i jego pułkowników.

Za najważniejsze swe zadanie Bartel uważa zmianę konstytucji. Znalezienie jednak projektu, dogodnego dla większości sejmowej, jest zupełnie niemożliwe, oktrojowanie zaś konstytucji byłoby dla Polski ryzykowne i jeżeli nie poszli na to pułkownicy, trudno spodziewać się tego od Bartla.

Co do położenia gospodarczego, jest ono w Polsce bardzo trudne. W przemyśle - kryzys, bezrobocie wzrasta, eksport utrudniony. Ciężki jest również stan finansowy, zwłaszcza jeżeli z 2.384 milj. 1.295 miljonów nieprodukcyjnie wyrzuca się na sprawy wojenne i akcję polonizacyjną.-

## III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"R y t a s" o n i e n a l e ż y t e j a k c j i j u b i l e u s z o w e g o k o m i t e t u W i t o l d a W i e l k i e g o .

"Rytas" Nr.10 z dn.14.I.1930 r. Art.p.t."W jakim celu?"

Streszczenie:

Dobry interes jest dobrą rzeczą. Zawsze nawoływaliśmy do popierania swego handlu i swego przemysłu. Niemniej dodatnią rzeczą jest patrjotyzm. Gorzej jednak jest, gdy ktoś chce z patrjotyzmu zrobić interes. I tu nie potępialibyśmy tych bussinesmanów, gdyby swymi interesami nie brukali oni wzniosłych idei i w imię tych idei nie wyzyskiwali obywateli.

Znaczenie Witolda Wielkiego dla Litwy jest niewątpliwie wielkie. Nie trzeba się dziwić, że społeczeństwo organizuje komitety i zbiera ofiary w celu uczczenia rocznicy jego śmierci. Wszystko to jest bardzo przyjemne i zrozumiałe. Niezrozumiałe są tylko pewne "szczegóły". Niedawno np. w różnych urzędach otrzymano pismo, w którem wyrażono się o książce jubileuszowej bardzo przychylnie i nawoływano urzędników do zaprenumerowania jej. Pierwszy prenumeruje dyrektor urzędu. Niżsi urzędnicy, nie chcąc stracić względów zwierzchnika, muszą to wydawnictwo zaprenumerować, gdyż w przeciwnym wypadku dowiodą braku patrjotyzmu. W wyniku tego w niektórych urzędach pewna część pensji została już przeznaczona na książkę. A więc patrjotyzm przymusowy.

Jakie są gwarancje, że książka ta ukaże się ?

Przed kilku dniami na posiedzeniu komitetu Witolda Wielkiego z oburzeniem podkreślano, że urzędnicy z wielu urzędów nie obłożyli siebie dobrowolnym podatkiem na rzecz komitetu. Oburzenie to jest nadzwyczaj dziwne. Brzmi ono, jak pogróżka. Urzędnik, któremu częstokroć brak pieniędzy na najpotrzebniejsze wydatki, musi płacić nieprzewidziany przez ustawę podatek. Nie zapłaci podatku - dobrze wie, czem ryzykuje. Po drugie - działalność komitetu nie dowiodła, aby można było mu ufać. Od tak dawna jest on energicznie reklamowany, zbiera się dla niego pieniądze, społeczeństwo jednak nie widzi żadnych konkretnych prac, nie wie, co zamierza robić komitet, nie wie wreszcie, na co idą zebrane pieniądze. Krążą np. pogłoski, że conajmniej połowa zebranych środków została wypłacona jako honorarjum za reklamowe artykuliki i komitecie. Mówi się szeroko i reklamuje się olbrzymie muzeum narodowe, jakie ma być zbudowane. Jak jednak będzie to muzeum wyglądało i w jaki sposób zostanie zbudowane ?

Jeżeli się chce, aby społeczeństwo ofiarowywało pieniądze, należy przedewszystkiem ogłosić, na jaki cel pieniądze są zbierane i przynajmniej co miesiąc publikować sprawozdanie z użytku tych pieniędzy. Wymienione wyżej wydawnictwo o Witoldzie dowodzi, że zaufanie społeczeństwa i patrjotyzm mogą być wykorzystane dla interesów xosobistych.

Jesteśmy zbyt szczerymi patrjotami i idea uczczenia Witolda jest dla nas zbyt drogą, abyśmy mogli ryzykować znieważyć ją. Chcemy wierzyć, że nasz głos pomoże nowemu komitetowi w jego pracy i że zdoła on zasłużyć na zaufanie społeczeństwa.-

Z a m k n i ę c i e k o n f e r e n c j i b i s k u p ó w . Konferencja biskupów w Kownie została już zamknięta. W sprawie zatargu z rządem o szkoły konferencja postanowiła odwołać się do Watykanu.-

D e m o n s t r a c j a k o m u n i s t y c z n a w K o w n i e . W związku z wyrokiem śmierci na komunistów Kontowta i Kuczyńskiego w dniu 13 b.m. o godzinie 12 w południe komuniści urządzili demonstrację przed gmachem najwyższego trybunału. W demonstracji brało

udział około 80 osób. Demonstranci rozwinęli sztandar czerwony z wypisanemi na nim hasłami. Zaalarmowana policja demonstrację rozproszyła, część demonstrantów zaaresztowano.-

P r z e s u n i ę c i a w w o j s k u . Podpułkownik intendentury K.Nawakas został mianowany intendentem armji. Zastępca intendenta armji pułk. Jan Acukas, został zwolniony z zajmowanego stanowiska i mianowany prezesem komitetu technicznego i organizacyjnego zarządu aprowizacyjnego. Mjr. II pułku ułanów, Leonard Gedrajtis, został mianowany adjutantem prezydenta.-

N a r a d a w s p r a w i e p r z e m y s ł u d o m o w e g o . Izba Rolnicza zwołuje naradę w sprawie ożywienia, rozszerzenia i propagowania przemysłu domowego. Na naradzie zostanie omówione, jakie dziedziny przemysłu domowego należy popierać, zostaną rozwiązane kwestje technicznego instruktorstwa, propaganda i literatura w sprawie przemysłu domowego, urządzenie wystawy i inne kwestje. W naradach weźmie udział minister rolnictwa.-

S r o d k i k o m u n i k a c y j n e w K o w n i e . W ubiegłym roku kowieński zarząd miejski zarejestrował 361 autobusów i samochodów i 167 motocyklów.-

K a n a l i z a c j a i w o d o c i ą g w K o w n i e . W ubiegłym roku zarząd miejski przeprowadził 5 klm. 883 metry nowych kanałów kanalizacyjnych i włączył do sieci kanalizacyjnej 190 posesyj.- Pozatem przeprowadzono 13 klm.30 mt. kanałów wodociągowych oraz urządzono stację wodociągową i 30 studni w całem mieście.-

A k c j a i n w e s t y c y j n a w r o k u 1 9 2 9 r. W roku ubiegłym akcja inwestycyjna w Kownie rozwijała się pomyślnie i wten sposób wartość nowowybudowanych domów ~~xxxxxx~~ zwiększyła się o ~~xxxxxx~~ 15 milj.lt. Razem zbudowano w roku ubiegłym 131 domów mieszkalnych i 142 - niemieszkalnych: murowanych i 305 mieszkalnych i 168 niemieszkalnych - drewnianych. Oprócz tego oderemontowano bardzo dużo starych domów.

Na zabrukowanie, meksfaltowanie i urządzenie ulic miasto wydało 985 tys. lt., ogółem odremontowano 38 ulic.-

D ł u g o l e t n i k r e d y t B a n k u R o l n e g o . Bank Rolny opracował ~~xxxx~~ projekt ustawy o długoletnim kredycie. Projekt ten został już omówiony w Ministerstwie rolnictwa i w tych dniach zostanie wniesiony do Gabinetu Ministrów. Do wiosny projekt ma być przyjęty.-

N o w e f a b r y k i . Na przemieściu Kowna, Szańcach, buduje się nowy tartak. Właścicielami tartaku są Epelsztejn i Szar. Również w Szańcach została zbudowana i uruchomiona w tych dniach nowa huta szklana. Właścicielem huty jest Tubin. W Kłajpedzie powstaje pierwsza w Litwie łuszczarnia ryżu. Łuszczarnię zakładają miejscowi przemysłowcy razem z firmą hamburską. Łuszczarnia codziennie będzie obrabiała 300 centnarów ryżu. Zostaną przy niej zatrudnieni: 10 młynarzy, oraz większa ilość innych robotników. Łuszczarnia będzie produkowała ryż tylko dla Litwy. Obecnie ryżu konsumuje się w Litwie 40.000 centnarów, które łuszczarnia zobowiązuje się dostarczyć. Jeden z organizatorów łuszczarni oświadczył, że obecnie za ryż pobiera się cła po 30 ct. za kilogram, za niełuszczony - po 20 ct. za kilogram. Jest nadzieją, że cło na łuszczony ryż zostanie podniesione i w ten sposób odpadnie konkurencja innych państw. Niełuszczony ryż będzie sprowadzany w najlepszym gatunku z Indyj.-